

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp...334.../ 7. 08. 2024.....

Biroul permanent al Senatului

L...443.../ 27. 08. 2024.....

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
și completarea Legii nr. 102/2014 privind cimitirele,
crematoriile umane și serviciile funerare**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare (b334/26.06.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3451/16.07.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D795/17.07.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare, cu scopul de a asigura protecția locurilor de veci cu valoare memorială.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **partea introductivă a articolului unic**, potrivit uzanțelor normative, partea finală a textului propus va fi reformulată astfel: „... nr. 520 din 11 iulie 2014, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:”.

5. La **pct. 1**, cu referire la norma propusă pentru **art. 3 lit. a)**, pentru un plus de rigoare în exprimare, recomandăm ca partea finală a acesteia să fie redată astfel: „... destinat înhumării, exhumării și reînhumării persoanelor decedate și păstrării urnelor funerare, cu respectarea normelor de igienă și sănătate publică **prevăzute de lege**;”.

La **lit. b)**, referitor la definirea expresiei „opere comemorative de război”, având în vedere că - potrivit art. 39 din Legea nr. 102/2014 - în cazul mormintelor și/sau al operelor comemorative de război sunt aplicabile prevederile Legii nr. 379/2003, iar norma prevăzută la lit. b) reprezintă de fapt o trimitere la această lege, propunem eliminarea normei respective.

La **lit. c)**, pentru unitate de redactare cu celelalte elemente ale enumerării, recomandăm ca expresia „locul de înhumare” să fie redată în forma nearticulată „**loc** de înhumare”. Observația este valabilă în mod corespunzător și pentru celelalte situații similare din cuprinsul articolului.

În ceea ce privește definițiile propuse la **lit. f)-h) și j)**, semnalăm că termenii și expresiile „edificii funerare”, „cenotaful”, „elemente de mobilare și amenajare” și „lucrări funerare subterane” nu sunt folosite în cuprinsul Legii nr. 102/2014 sau al prezentei propuneri legislative; prin urmare, recomandăm eliminarea acestora.

La **lit. k)**, în cazul în care intenția inițiatorului este de a introduce în sfera de aplicare a normei și instituțiile de învățământ superior, sintagma „unitățile de învățământ” va fi înlocuită cu sintagma „unitățile și instituțiile de învățământ”. Astfel, partea finală a normei ar putea fi redată astfel: „... unitățile sanitare, **precum și unitățile și instituțiile de învățământ**”.

6. La **pct. 2**, la norma propusă pentru **art. 13**, pentru un plus de claritate, este de analizat dacă termenul „circulațiilor” nu ar trebui înlocuit cu expresia „**drumurilor interioare și aleilor**”, așa cum prevede art. 8 alin. (1) lit. a) din lege.

7. La **pct. 3**, potrivit uzanțelor normative, **partea dispozitivă** va fi redată astfel:

„3. După articolul 19 se introduc două **noi articole, art. 19¹ și 19²**, cu următorul cuprins:”.

La norma preconizată pentru **art. 19¹**, cuvântul „acestora” se va înlocui cu „**acestuia**”, întrucât se referă la locul de înhumare, iar sintagma „unității administrativ-teritoriale” se va înlocui cu sintagma „**autorității administrației publice locale**”.

De asemenea, menționăm că expresia „instituțiilor cu atribuții în protejarea patrimoniului” este lipsită de previzibilitate; prin urmare, recomandăm revederea normei, astfel încât din formularea acesteia să rezulte fără echivoc care sunt aceste instituții.

La textul propus pentru **art. 19²**, se va elimina virgula care precedă expresia „se va realiza”.

8. La pct. 4, semnalăm că intervenția legislativă nu poate viza introducerea art. 36, întrucât acest element structural există deja în cuprinsul legii. Prin urmare, norma propusă va debuta astfel:

„4. După articolul 35 se introduce un nou articol, art. **35¹**, cu următorul cuprins:

«Art. **35¹**. – (1) ...»”.

La **alin. (1)**, referitor la includerea *pazei și întreținerii* în noțiunea de *protejare a locurilor de veci cu valoare memorială*, care poate fi realizată de entitățile prevăzute la alin. (2), semnalăm că - potrivit prevederilor art. 4, art. 5 alin. (1), art. 6 alin. (2), art. 13 și art. 14 alin. (1) lit. e), h) și i), dar și normei propuse pentru art. 36 alin. (7) - paza și întreținerea cimitirului intră în responsabilitatea proprietarului sau administratorului acestuia. Prin urmare, recomandăm revederea și reformularea normei.

La **alin. (2)**, pentru fluenta și precizia normei, sugerăm următoarea formulare:

„(2) Protejarea locurilor de veci cu valoare memorială se face, după caz, de către **direcțiile județene pentru cultură/Direcția pentru Cultură a Municipiului București, autoritățile administrației publice locale, muzeele de importanță regională, județeană sau locală, proprietarul cimitirului sau asociațiile cu atribuții în domeniu, din proprie inițiativă**”.

Referitor la textul preconizat pentru **alin. (4)**, norma de trimitere va fi redată astfel: „Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, **republicată, cu modificările și completările ulterioare**”.

La **alin. (6) lit. b)**, sugerăm eliminarea expresiei „argumentația deciziei –”, ca superfluă.

La **lit. d)**, pentru cursivitatea și precizia normei, recomandăm reformularea acesteia după cum urmează:

„d) interdicția sau permisivitatea intervenției **asupra mormântului** și/sau refolosirii **acestuia**, **precum** și a modificării însemnelor funerare;”.

La **lit. f)**, din rațiuni de redactare, norma va debuta astfel: „f) **scutirea** totală de plată a locului de veci ...”.

Pentru același considerent, la **alin. (7)**, sugerăm introducerea virgulei înaintea cuvântului „care” și înlocuirea expresiei „fond cel puțin de 1%” cu expresia „**fond de cel puțin 1%**”.

9. La pct. 5, la partea dispozitivă, potrivit uzanțelor normative, expresia „articolul 40¹” se va înlocui cu expresia „**art. 40¹**”.

La textul propus pentru **art. 40¹**, pentru cursivitatea normei, sugerăm ca expresia „fiind listate și în Repertoriul Arheologic Național și/sau monumente istorice” să fie redată sub forma „fiind listate și în Repertoriul Arheologic Național, și/sau **sunt** monumente istorice”. Pentru același considerent, recomandăm ca expresia „nu sunt în monument sau în zona acestuia de protecție” să fie redactată „nu sunt monument **istoric** sau în zona **de protecție a acestuia**”.

Totodată, potrivit uzanțelor normative, expresiile „autoritățile locale” și „prevederilor din Legea nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare, cu modificările și completările ulterioare” se vor înlocui cu expresiile „autoritățile **administrației publice** locale”, respectiv „prevederilor **prezentei legi**”.

PRESEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 821/06.08.2024

L. nr. 379/2003

M. Of. nr. 700/7 oct. 2003

Lege privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război

¹ promulgată prin D. nr. 574/2003 M. Of. nr. 700/7 oct. 2003

Decret pentru promulgarea Legii privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război

² modificări prin O.U.G. nr. 17/2005 M. Of. nr. 229/18 mar. 2005

Ordonanță de urgență pentru stabilirea unor măsuri organizatorice la nivelul administrației publice centrale

modifică art. 25 și art. 26 lit.e);

abrogă art. 29

aprobată cu modificări și L. nr. 198/2005 M. Of. nr. 550/28 iun. 2005
completări prin

³ modificări prin L. nr. 198/2005 M. Of. nr. 550/28 iun. 2005

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 17/2005 pentru stabilirea unor măsuri organizatorice la nivelul administrației publice centrale

aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 17/2005

⁴ modificări prin L. nr. 429/2006 M. Of. nr. 961/29 nov. 2006

Lege pentru modificarea Legii nr. 379/2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război

modifică art. 25 și art. 26 lit. e)

⁵ modificări prin L. nr. 329/2009 M. Of. nr. 761/9 nov. 2009

Lege privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional

*modifică art. 25, art. 26 lit. e);
abrogă, la data intrării în vigoare a hotărârilor Guvernului privind înființarea, organizarea și funcționarea noilor entități rezultate din reorganizarea autorităților și instituțiilor publice prevăzute în anexele nr. 1 și 2, art. 27, art. 53*

⁶ modificări prin L. nr. 286/2015 M. Of. nr. 875/23 nov. 2015

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 379/2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război

*modifică art. 8 alin. (2), art. 19, art. 26 lit. q), art. 48, art. 49, art. 50;
introduce alin. (3) și (4) la art. 8, alin. (3) la art. 14, alin. (2) la art. 24, lit. y₁) -y₆) la art. 26, lit. e) la art. 36, lit. c) - e) la art. 37, lit. i)-k) la art. 38, alin. (2) la art. 52*

Lege privind protejarea monumentelor istorice

¹ republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 938/20 nov. 2006

Lege privind protejarea monumentelor istorice

² modificări prin

O.U.G. nr. 77/2009

M. Of. nr. 439/26 iun. 2009

abrogă art. 51 alin. (3) lit. d)

Ordonanță de urgență privind organizarea și exploatarea
jocurilor de noroc

aprobată cu modificări și
completări prin L. nr. 246/2010

M. Of. nr. 854/21 dec. 2010

³ modificări prin

L. nr. 261/2009

M. Of. nr. 493/16 iul. 2009

abrogă art. 48 lit. d)

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 214/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr.
50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții

⁴ modificări prin

L. nr. 329/2009

M. Of. nr. 761/9 nov. 2009

*abrogă, la data intrării în vigoare a
hotărârilor Guvernului privind înființarea,
organizarea și funcționarea noilor entități
rezultate din reorganizarea autorităților și
instituțiilor publice prevăzute în anexele nr.
1 și 2, art. 27*

Lege privind reorganizarea unor autorități și instituții publice,
raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de
afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia
Europeană și Fondul Monetar Internațional

⁵ modificări prin

O.U.G. nr. 43/2010

M. Of. nr. 316/13 mai 2010

*modifică art. 24 alin. (2), art. 26 alin. (1)
pct. 16, art. 33 alin. (1) lit. e);
abrogă art. 26 alin. (1) pct. 18, art. 28 alin.
(3) lit. j)*

Ordonanță de urgență pentru modificarea unor acte normative
în vederea reducerii sau simplificării administrative a unor
autorizații/avize/proceduri ca urmare a măsurilor asumate de
Guvernul României în cadrul Planului de simplificare aferent
Memorandumului de înțelegere dintre Comunitatea Europeană
și România, semnat la București și la Bruxelles la 23 iunie
2009

aprobată cu modificări prin L. nr. 99/2011

M. Of. nr. 443/24 iun. 2011

⁶ modificări prin

O.U.G. nr. 12/2011

M. Of. nr. 114/15 feb. 2011

*modifică art. 30 alin. (3), art. 31 alin. (3) și
(4), art. 33 alin. (3)*

Ordonanță de urgență pentru reorganizarea unor instituții
aflate în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului
Național, precum și pentru reducerea unor cheltuieli

aprobată prin L. nr. 179/2011

M. Of. nr. 730/17 oct. 2011

- ⁷ modificări prin L. nr. 99/2011 M. Of. nr. 443/24 iun. 2011 *aprobă cu modificări O.U.G. nr. 43/2010*
 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2010 pentru modificarea unor acte normative în vederea reducerii sau simplificării administrative a unor autorizații/avize/proceduri ca urmare a măsurilor asumate de Guvernul României în cadrul Planului de simplificare aferent Memorandumului de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, semnat la București și la Bruxelles la 23 iunie 2009
- ⁸ modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012 *abrogă, la data de 1 februarie 2014, art. 54*
 Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Dispune republicarea cu renumerotare

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

- ⁹ modificări prin L. nr. 227/2015 M. Of. nr. 688/10 sep. 2015 *abrogă la 1 ianuarie 2016 art. 41 alin. (1) și (2)*
 Lege privind Codul fiscal

Prin derogare de la prevederile art. 4 alin. (3) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, prevederile art. II intră în vigoare la 3 zile de la data publicării prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția prevederilor pct. 11-21 care intră în vigoare la 45 de zile de la publicarea prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, Partea I și a prevederilor pct. 26 care intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, Partea I. (O.G. nr. 11/2022 - M. Of. nr. 97/31 ian. 2022); Prin derogare de la prevederile art. 4 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, prevederile art. I intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2023, cu următoarele excepții: a) prevederile pct. 3 referitor la modificarea art. 43 alin. (2) și (5), pct. 44, 89 și 92 se aplică veniturilor din dividende distribuite după data de 1 ianuarie 2023; b) prevederile pct. 2 și 3 referitor la modificarea art. 43 alin. (3) și (4), pct. 25, pct. 26 referitor la prevederile art. 60 pct. 5 lit. b), pct. 28 referitor la prevederile art. 60 pct. 7 lit. b), pct. 29, 38, 42, 56, 66, 70, 72, pct. 76 referitor la prevederile art. 154 alin. (1) lit. a) și b), pct. 82, 90 și 91 intră în vigoare în 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a prezentei ordonanțe; c) prevederile pct. 45 se aplică veniturilor plătite începând cu 1 august 2022; d) prevederile pct. 24, 27, 31-37, 39-41, 59-65, 67, 76 referitor la prevederile art. 154 alin. (1) lit. r) și s), pct. 78, 79, 87 și 88 se aplică începând cu veniturile aferente lunii ianuarie 2023; e) prevederile pct. 30, 43, 48, 49, 51-53, 71, 73-75, 81, 83-86 se aplică începând cu veniturile aferente anului 2023; f) prevederile pct. 50 se aplică începând cu contractele de închiriere încheiate începând cu 1 ianuarie 2023; g) prevederile pct. 26 referitor la prevederile art. 60 pct. 5 lit. c), pct. 28 referitor la prevederile art. 60 pct. 7 lit. c), pct. 54, 55, 58, 68, 69 și 80 se aplică veniturilor aferente lunii august 2022; h) prevederile pct. 100-105 intră în vigoare la data de 1 august 2022; i) prevederile pct. 106-117 se aplică începând cu data de 1 ianuarie 2023.; - Prin derogare de la prevederile art. 4 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, prevederile articolului III intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2023; Prevederile articolului VII intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2023. (O.G. nr. 16/2022 - M. Of. nr. 716/15 iul. 2022)

- ¹⁰ modificări prin O.G. nr. 10/2016 M. Of. nr. 68/29 ian. 2016 *modifică art. 26 alin. (1) pct. 7, art. 30 alin. (1), art. 33 alin. (1) lit. i) și k), art. 34 alin. (1), (3) și (4), art. 34 alin. (5) lit. e)-h); introduce lit. k_1 la art. 33 alin. (1), alin. (1_1)-(1_3) la art. 33, alin. (6) și (7) la art. 34*
 Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice
 aprobată cu modificări și L. nr. 248/2016 M. Of. nr. 983/7 dec. 2016
 completări prin

- ¹¹ completat prin L. nr. 109/2016 M. Of. nr. 406/30 mai 2016 *introduce alin. (3_1) la art. 51*
 Lege pentru completarea art. 51 din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice

¹² modificări prin	L. nr. 248/2016 Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 10/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice	M. Of. nr. 983/7 dec. 2016	<i>modifică art. 26 alin. (1) pct. 11, art. 33 alin. (1_2), (1_3), (2) și (3), art. 34 alin. (4), lit. g) a alin. (5) și alin. (6) și (7), art. 55 alin. (1) partea introductivă și lit. a), b) și f);</i> <i>introduce art. 34_1</i>
¹³ modificări prin	L. nr. 209/2017 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal	M. Of. nr. 875/7 nov. 2017	<i>abrogă, la 1 ian. 2018, art. 41 alin. (3)</i>
¹⁴ modificări prin	L. nr. 105/2019 Lege privind modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative	M. Of. nr. 392/20 mai 2019	<i>abrogă art. 16 alin. (2)</i>
¹⁵ modificări prin	L. nr. 198/2022 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul comunicațiilor electronice și pentru stabilirea unor măsuri de facilitare a dezvoltării rețelelor de comunicații electronice	M. Of. nr. 681/7 iul. 2022	<i>modifică art. 24 alin. (2), art. 34_1</i>
Dispune republicarea cu renumerotare			
¹⁶ modificări prin	O.G. nr. 8/2023 Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 89/2024	M. Of. nr. 69/26 ian. 2023 M. Of. nr. 338/11 apr. 2024	<i>modifică art. 13 alin. (2), (3) și (4), art. 15 alin. (1), (2) și (4), art. 15 alin. (6);</i> <i>introduce art. 34_2 și 34_3;</i> <i>abrogă art. 15 alin. (5), art. 16</i>
¹⁷ modificări prin	L. nr. 416/2023 Lege pentru instituirea Programului național de scoatere din pericol a patrimoniului cultural imobil și modificarea art. 51 alin. (3_1) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice	M. Of. nr. 1155/20 dec. 2023	<i>modifică art. 51 alin. (3_1)</i>
¹⁸ modificări prin	O.G. nr. 19/2024 Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 212/2024	M. Of. nr. 92/31 ian. 2024 M. Of. nr. 641/5 iul. 2024	<i>modifică art. 32 alin. (2);</i> <i>introduce alin. (4_1) la art. 21, alin. (4_1) la art. 51</i>

¹⁹ modificări prin	L. nr. 89/2024 Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 8/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice	M. Of. nr. 338/11 apr. 2024	<i>aprobă cu modificări și completări O.G. nr. 8/2023; modifică art. 4 alin. (7) și (8) și art. 34_2 alin. (7); introduce alin. (8_1) la art. 4, alin. (3) - (5) la art. 11 și art. 24_1</i>
²⁰ modificări prin	L. nr. 212/2024 Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 19/2024 pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice	M. Of. nr. 641/5 iul. 2024	<i>aprobă cu modificări și completări O.G. nr. 19/2024 și modifică art. 24 alin. (2) și (4), art. 26 alin. (1) pct. 17, art. 26 alin. (1) pct. 19 lit. a), art. 30 alin. (3), art. 33 alin. (1) lit. e), art. 34_2 alin. (3), art. 51 alin. (4_1), introduce art. 21_1</i>

L. nr. 102/2014

M. Of. nr. 520/11 iul. 2014

Lege privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare

¹ promulgată prin D. nr. 506/2014 M. Of. nr. 520/11 iul. 2014

Decret pentru promulgarea Legii privind cimitirele, crematoriile
umane și serviciile funerare

² modificări prin L. nr. 216/2019 M. Of. nr. 921/14 nov. 2019 *modifică art. 7 alin. (2) și (3) și art. 10*
Lege pentru modificarea art. 7 alin. (2) și (3) și a art. 10 din
Legea nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și
serviciile funerare